

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Ille erat lucerna &c. Joan. 5. 35. Lucerna Joannes esse dicitur ob suam præcipuam humilitatem, sui que contemptum. Cum enim tanta esset virtus, ut à populis Christus crederetur; confessus est Christum, & se minimè negavit, quis esset. Sanct. Laurent. Just. de eodem.

Num. II.

Zelus.

Mittens duos ex Discipulis suis ait &c. Matth. 11. 2. An dubitavit Joannes? minimè. Cur ergo Discipulos mittit ad Dominum quæsiturus: *tu es, qui venturus es?* S. Hilarius: non suæ, sed Discipulorum, ignorantia consulti Joannes minus: præclari enim Præfatis, Domini, ac patrisfamilias, est, subditos, ac filios suos, ad Dominum adducere. Escobar t. 3. Coll. Chr. Obs. 7.

Volebat Joannes Discipulos suos Christo adjungere: tanquam si providus pater moriens filios suos consignet tutori: desiderabat enim vivens plenam fidem videre Discipulorum. Auth. Imp. hic.

Num. III.

Reliquæ virtutes.

Ex Novo.

Esca autem ejus erat locusta, & mel, sylvestre. Matth. 3. 4. S. is probabiliter S. Isidorus Pelusiota, Euthymius, Dionys. Carth. Albertus M. testantur, quasdam esse herbas, seu arborum folia, quæ in illis partibus dicuntur locustæ. Et Brochardus, in lib. de sancta terra, asserit, se in Palæstinæ monasterijs, quæ Jordani sunt vicina, herbas sæpe edisse, quas ibi Monachi locustas vocant. S. Hier. l. 2. adv. Jovin. S. Hilarius, S. Thomas, Theophilaclus, Beda, asserunt, locustas, quas Joannes edebat, fuisse animalia satis nota: nam inter cibos mundos Lex locustas numerat. Levit. 11. 22. & ijs Judæi utebantur cum sale; Joannes verò solum sole siccatas. Sylveira hic q. 27.

Arundinem ventò agitatum? Matth. 11. 7. Negatur, quia Joannes arundo ventò agitata fuerit: quoniam mentis ejus fortitudinem nulla humani oris aura flecebat. Nos enim, si

laudibus erigimur, aut vituperationibus humiliamur, arundo ventò agitata fumus. Gregor. l. 9. ep. 39.

Qui preparabit viam tuam ante te. Matth. 11. 10. Vatablus, & Hebr. *verret*, seu *emundabit viam tuam*. Fuerunt, teste Cyrillo. l. 1. in Joan. c. 7. qui falsò dixerunt, Joannem natura, non hominem fuisse, sed Angelum; in specie tamen humanæ naturæ prædicantem apparuisse. Auth. Imp. hom. 27. puto, quòd gloriosior est Joannes, quia homo fuit, & propter virtutis meritum Angelus est vocatus; quam si nomine Angelus, & naturâ, fuisset. Angelus enim hoc ipsò, quòd Angelus, non est virtutis præmium, sed naturæ proprietas. Iste autem mirabilis est, qui in humana natura Angelicam sanctitatem transgressus est; & obtinuit, quod non habebat natura, per gratiam.

Omnes existimabant, Joannem esse Christum: quoniam in moribus, & in vita, in habitu, & sancta conversatione, alijs omnibus dissimilis erat. S. Eusebius Emis. D. 4. Adv.

Elisabet impletum est tempus pariendi, & peperit filium. Luc. 1. 57. Tempus iletur infantia; quia infantia impedimenta nescivit. Et ideo in Evangelio nihil super eo legimus, nisi ortum ejus, & oraculum; exultationem in utero, vocem in deserto. Neque enim ullam infantia sensit ætatem, qui supra naturam, supra ætatem, in utero positus matris, à mensura perfectæ coepit ætatis plenitudinis Christi. S. Ambros. hic de eodem.

Ex Patribus, & alijs.

Antè Deo cœpit vivere, quàm sibi. Sanct. Chrysol. l. 91.

Vita, & mores, S. Joannis, forma, atque descriptio, quædam sunt Monachorum. S. Ephrem. Paræn. 1.

Joannes de virtutum quatuor Cardinalium possessione, & ornatu, commendatur. In vestitus asperitate temperantia notatur; in lumborum succinatione fortitudo; in mellis comestione prudentia. Demum in aliorum eruditione, & sui ipsius, respectu Christi humiliatione, justitia. Gerson Lect. 2. in Marc.

TITULUS XX.

S. JOANNES EVANGELISTA.

§. I.

Figuræ.

Fluvijs egredibatur de loco voluptatis. Gen. 2. 10. Joannes magnus paradisi fluvius, qui ex principali sui fontis origine profluens spualentia deserta humanarum mentium irrigat. Petrus Dam. l. 1. de Sanct. Joanne.

Pater appellavit eum Benjamin. Gen. 35. 18. Est S. Joannes Benjamin, id est, filius doloris; quia tempore summi doloris genitus est sub Cruce. *Ecce filius tuus.* Rachel B. V. Osorius in die S. Joan.

Ascendit Jonathas, manibus, & pedibus reptans; & armiger ejus post eum. 1. Reg. 14. 13. S. Joannes ad Crucem.

Ddd dd 3

Facies

Faci-s leonis. Ezech. 1. 10. Evangelium Joannis leoninâ facie est: ut enim leo regium, & principale, animal est; sic & Joannes à regia, & principali, dignitate Verbi divini exorsus est. Theophylactus in Marc.

Vide Tit. Evangelistæ.

§. II.

S. Joannis laudes, excellentia.

Solem Evangelij vocat S. Dionys. Areopag. Ep. ad S. Joan. Evang.

Nemo, audeo dicere, tantâ sublimitate Sapientiæ majestatem Dei vidit, & nobis proprio sermone referavit. Transcendit nubes, transcendit virtutes cœlorum, transcendit Angelos; & Verbum in principio reperit, & Verbum apud Deum Ambros. in Præfat. explanat. Evang. Lucae.

Imitabatur planè adhuc in mortali corpore positus angelicam dignitatem; humanam transcendebat conversationem, mortaliumque consuetudinem. S. Laurent. Just. in solennitate ejusdem.

Consideremus dilectissimi, quantæ gloriæ magnus vir iste credendus est; qui per quoddam adoptionis arcane mysterium, filius Virginis est, & frater Salvatoris. Hinc est, quòd mentem ejus omnipotens Deus ad tantum puritatis, & mysticæ revelationis, culmen evexit. S. Petrus Dam. l. 2. de eod.

Meritò Christus Joanni tanta revelavit, qui præcelebat omnibus privilegiò castitatis. Sanct. Anselmus.

S. Joannes Evang. os Dei, lingua Spiritus S. cedrus paradisi, lux Ecclesiæ, decus orbis, Præco cœli, lumen Mundi, fidus hominum, specimen Angelorum, lapis vivus, speculum lucis. Et Cherubim jure perhibetur, qui scientiæ plenitudinem ex ipso Redemptoris pectore percepisse cognoscitur. Idem. l. 2. 2. de eod.

§. III.

In S. Joannem CHRISTI amor, & favor.

Quem diligebat *JESUS.* Joan. 13. 23. Dilectus iste discipulus, inter dilectos omnes dilectissimus. Huic applica illa verba Prov. 22. 11. *qui diligit cordis munditiam, propter gratiam laborum suorum habebit amicum regem:* quia, videlicet, propter excellentem castitatis decorem, dignus fuit de ipso sacro Dominici pectoris fonte divinitatem ejusdem Verbi, & æterna potare secreta principij. S. Rupertus lib. 1. 1. hic. Arcuissimè se in sui Redemptoris, ac dilectoris, amore conjunxit: propter quem scilicet conjugalis thori fœdera abdicavit. S. Petrus Dam. l. 66. Sponsum in nuptijs Canæ Joannem fuisse, & à Christo vocatum; opinantur S. Thomas 2. 2. q. 186. a. 4. Cajetanus, Joan. Sotus, Ludolphus Carthusianus, Bonav. in vita Christi, S. Antonius 3. p. Summæ tit. 1. Lyranus.

Verbi amavit ubera, qui supra pectus Domini in cœna recubuit; & velut quandam spongiam cor suum appoluit fonti vitæ; & ex ineffabili quadam traditione repletus Christi mysterijs, nobis quoque exhibet mamillam à Verbo impletam. Sanct. Gregorius Niss. hom. 1. in Cant.

Illud omnium supremum, & maximum; quòd coram omnibus in cœna ultima super pectus ejus recumbere ausus sit. O miram audaciam! Non audet Baptista sacrum Domini verticem contingere; Magdalena cum timore, & tremore, pedes tangit; Thomas, nisi iussus, manum non mittit in latus; Joannes dilectus, non iussus, non petita veniâ, confidenter recumbit super pectus Domini. Amor fecit hoc: est enim supra modum audax dilectio. Omnia sibi putat licere amor. S. Thom. Vill. Conc. de S. Joan.

Recubuit super pectus ejus. Joan. 21. 20. Sinum elegit æternus Pater, ad producendum Filium æqualem. *Unigenitus Filius, qui est in sinu Patris.* Joan. 1. 18. Sinum elegit Christus, ut in eo recumbat Joannes: ut per gratiam ac cœlestia dona, reformetur; ut, quantum fas est puræ creaturæ, ei similis fieret. Si manus Moysis impositæ super Josue habuerunt virtutem communicandi Josue spiritum ejus. Deut. 34. 9. Si vestes Aaron transfuderunt spiritum ejus in Eleazarum. Num. 20. 28. Si palliò Eliæ ejus spiritu repletus est Elizeus. 4. Reg. 2. 13. quomodo Joannes recumbens in pectore Jesu multum de ipso non biberet? Si facies Jesu remansit impressa in linteo sibi opposito; si corpus Jesu effiguratum est in sindone, in qua est involutum; si vestigia pedum exarata sunt in lapide vivo: quomodo pectus ejus, in quo recumbebat Joannes, in eo non imprimeretur, quantum fas erat. Sylveira hic c. 7. In triplici sinu Christus requievit: in sinu Patris in cœlo, in sinu matris, & Joannis in terra. S. Ambr. l. 10. de Epiph. Non sunt verba, sed sensus.

Sic eum volo manere, donec veniam. Joan. 21. 22. Joannem post mortem resurrexisse, & indutum suò virgineò corpore in cœlum ascendisse, affirmant S. Ambrosius in Pf. 118. l. 10. Hieronymus, vel alius lib. de assumpt. Nicephorus l. 1. histor. c. 35. S. Isidorus, Petrus Dam. Albertus M. Hugo de S. Vict. Ludovicus Granat. apud Sylveira hic. Eius non audeamus plener definire, pium tamen est arbitrari; ut sicut de B. V. creditur, ita etiam B. Joannes jam resurrexisse probabiliter asseratur. Petrus Dam. l. 2. de eodem.

Et posuit dexteram suam super me. Apoc. 1. 17. id est, erexit me præ timore cadentem, & confortavit me; ut Daniel dicit c. 8. 18. *Collapsus sum, - & setiguit me.* Tamen, cum hoc fiat cum Joanne, non per levem tactum, ut cum Daniele: nec per vocem, aut imperium, ut cum Jeremia 1. 17. & Ezechiele 2. 1. sed per manum Dei dexteram: singularis gratia, & benevolentia in Joannem denotatur, ut dicere possit Pf. 117. 16. *dextera Domini fecit virtutem.*